

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

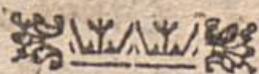
Venerabilis Thomæ A Kempis Can. Reg. S. Augustini. De Imitatione Christi Libri Quatuor

Thomas <von Kempen>

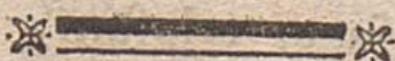
Augustæ Vindel., 1772

Liber Secundus. Admonitiones ad interna trahentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45780)

DE
IMITATIONI
CHRISTI.

LIBER SECUNDUS.

Admonitiones ad interna trahentes.

CAPUT I.

De interna conversatione.

Regnum Dei intra vos est, dicit Do-
 minus. Convertite te ex toto ad
 Dominum; & relinque hunc
 miserum mundum, & inveniet ani-
 ma tua requiem.

Disce exteriora contemnere, &
 ad interiora te dare, & videbis reg-
 num Dei in te venire.

Est enim *Regnum Dei, pax, &*
 gau-

gaudium in Spiritu Sancto, quod non datur impiis.

Veniet ad te Christus, ostendens tibi consolationem suam: si dignam illi ab intus paraveris mansionem.

Omnis gloria ejus, & decor ab intra est, & ibi complacet sibi.

Frequens illi visitatio cum homine interno, dulcis sermocinatio, grata consolatio, multa pax, familiaritas stupenda nimis.

2. Eja, anima fidelis, præpara huic sponso cor tuum: quatenus ad te venire, & in te habitare dignetur.

Sic enim dicit: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.*

Da ergo Christo locum, & cæteris omnibus nega introitum.

Cum Christum habueris, dives es, & sufficit tibi. Ipse erit provisor tuus, & fidelis procurator in omnibus, ut non sit opus in hominibus sperare.

Homines enim cito mutantur, & deficiunt velociter: Christus autem manet in æternum, & astat usque in finem firmiter.

3. Non est magna fiducia ponenda in homine fragili, & mortali etiam si utilis sit, & dilectus: neque tristitia multa ex hoc capienda, interdum adversetur, & contradicatur.

Qui hodie tecum sunt, cras contrariari possunt, & e converso, sæpe ut aura vertuntur.

Pone totam fiduciam tuam in Deo, & sit ipse timor tuus, & amor tuus. Ipse pro te respondebit, & faciet bene, sicut melius fuerit.

Non habes hic manentem civitatem, & ubicunque fueris, extraneus es, & peregrinus: nec requiem aliquando habebis, nisi Christo intime fueris unitus.

4. Quid hic circumspicis, cum iste non sit locus tuæ requietionis?

In cœlestibus debet esse habitatio tua, & sicut in transitu cuncta terrena sunt aspicienda.

Transeunt omnia, & tu pariter cum eis.

Vide, ut non inhæreas, ne capiaris, & pereas.

Apud Altissimum sit cogitatio tua, & deprecatio tua ad Christum sine intermissione dirigatur.

Si nescis speculari alta, & cœlestia, requiesce in passione Christi, & in sacris ejus vulneribus libenter habita.

Si enim ad Vulnera, & pretiosa Stigmata Jesu devote confugis, magnam in tribulatione confortationem senties: nec multum curabis hominum despectiones: faciliterque verba detrahentia perferes.

5. Christus fuit etiam in mundo ab hominibus despectus, & in maxima necessitate a notis & amicis inter opprobria derelictus.

Chri-

Christus pati voluit, & despici
& tu audes de aliquo conqueri?

Christus habuit adversarios, &
oblocutores, & tu vis omnes habe
re amicos, & benefactores?

Unde coronabitur patientia tua
si nihil adversitatis occurrerit?

Si nihil contrarium vis pati, quo
modo eris amicus Christi?

Sustine te cum Christo, & pro
Christo, si vis regnare cum Christo.

6. Si semel perfecte introisses in
interiora Jesu, & modicum de ar
denti ejus amore sapuisses: tunc de
proprio commodo, vel incommodo
nihil curares, sed magis de oppro
brio illato gauderes: quia amor Je
su facit hominem seipsum contem
nere.

Amator Jesu, & veritatis, & ve
rus internus, & liber ab affectioni
bus inordinatis, potest se ad Deum
libere convertere, & elevare supra
seipsum in spiritu, ac fruitive quie
scere.

7. Cui sapiunt omnia, prout sunt, non ut dicuntur, aut æstimantur: hic vere sapiens est, & doctus magis a Deo, quam ab hominibus.

Qui ab intra scit ambulare, & modicum ab extra res ponderare, non requirit loca, nec expectat tempora ad habenda devota exercitia.

Homo internus cito se recolligit: quia nunquam se totum ad exteriora effundit.

Non illi obest labor exterior, aut occupatio ad tempus necessaria: sed sicut res eveniunt, sic se illis accommodat.

Qui intus bene dispositus est, & ordinatus, non curat mirabiles & perversos hominum gestus.

Tantum homo impeditur, & distrahitur, quantum sibi res attrahit.

8. Si recte tibi esset, & bene purgatus esses, omnia tibi in bonum cederent, & profectum.

Ideo multa tibi displicent, & sæpe conturbant, quia adhuc non es per-

perfecte tibi ipsi mortuus; nec segregatus ab omnibus terrenis.

Nil sic maculat, & implicat cor hominis, sicut impurus amor in creaturis.

Si renuis consolari exterius, poteris speculari cœlestia, & frequenter jubilare interius.

CAPUT II.

De humili submissione.

I. Non magni pendas, quis pro te, vel contra te fit, sed hoc age, & cura ut Deus tecum sit in omni re, quam facis.

Habeas conscientiam bonam, & Deus bene te defensabit.

Quem enim Deus adjuvare voluerit, nullius perversitas nocere poterit.

Si tu scis tacere, & pati, videbis procul dubio auxilium Domini.

Ipse novit tempus, & modum liberandi te, & ideo te debes illi resignare.

Dei

Dei est adjuvare, & ab omni confusione liberare.

Sæpe valde prodest ad majorem humilitatem servandam, quod defectus nostros alii sciunt, & redarguunt.

2. Quando homo pro defectibus suis se humiliat, tunc faciliter alios placat, & leviter satisfacit sibi irascentibus.

Humilem Deus protegit, & liberat: humilem diligit, & consolatur: humili homini se inclinat: humili largitur magnam gratiam, & post suam depressionem levat ad gloriam.

Humili sua secreta revelat, & ad se dulciter trahit, & invitat.

Humilis, accepta confusione, satis bene est in pace: quia stat in Deo, & non in mundo.

Non reputes te aliquid profecisse, nisi, omnibus inferiorem te esse sentias.

CAPUT III.

De bono pacifico homine.

I. **T**ene te primo in pace, & tunc poteris alios pacificare.

Homo pacificus magis prodest quam bene doctus.

Homo passionatus etiam bonum in malum trahit, & faciliter malum credit.

Bonus pacificus homo omnia ad bonum convertit.

Qui bene in pace est, de nullo suspicatur. Qui autem male contentus est, & commotus, variis suspicionibus agitur; nec ipse quiescit, nec alios quiescere permittit.

Dicit sæpe, quod dicere non deberet, & omittit, quod sibi magis facere expediret.

Considerat, quod alii facere tenentur: & negligit, quod ipse tenetur.

Habe ergo primo zelum super te ipsum,

ipsum, & tunc iuste zelare poteris etiam proximum tuum.

2. Tu beneficis facta tua excusare, & colorare, & aliorum excusationes non vis recipere.

Iustius esset, ut te accusares, & fratrem tuum excusares.

Si portari vis, porta & alium.

Vide, quam longe es adhuc a charitate, & humilitate, quæ nulli novit irasci, vel indignari, nisi tantum sibi.

Non est magnum cum bonis & mansuetis conversari: hoc enim omnibus naturaliter placet: & unusquisque libenter pacem habet, & secum sentientes magis diligit.

Sed cum duris, & perversis, aut indisciplinatis, aut nobis contrariantibus pacifice vivere magna gratia est, & laudabile nimis, virileque factum.

3. Sunt, qui seipsum in pace tenent, & cum aliis etiam pacem habent.

Et

Et sunt qui nec pacem habent nec alios in pace dimittunt: alii sunt graves, sed sibi semper graviores.

Et sunt, qui seipsos in pace retinent, & ad pacem alios retinere student.

Est tamen tota pax nostra in hac misera vita potius in humili sufferentia ponenda, quam in non sentiendi contraria.

Qui melius scit pati, majorem tenet pacem. Iste est victor sui, dominus mundi, amicus Christi, hæres cœli.

CAPUT IV.

De pura mente, & simplici intentione.

Duabus alis homo sublevatur a terrenis, simplicitate scilicet, & puritate.

Simplicitas debet esse in intentione, & puritas in affectione.

Simp

Simplicitas intendit Deum, puritas apprehendit & gustat.

Nulla bona actio te impediet, si liber intus ab inordinato effectu fueris.

Si nihil aliud quam Dei beneplacitum, & proximi utilitatem intendis, & quæris, interna libertate perfrueris.

Si rectum cor tuum esset, tunc omnis creatura speculum vitæ, & liber sanctæ doctrinæ esset.

Non est creatura tam parva, & vilis, quæ Dei bonitatem non representet.

2. Si tu esses intus bonus, & purus, tunc omnia sine impedimento videres, & bene caperes.

Cor purum penetrat cœlum & infernum.

Qualis unusquisque intus est, taliter judicat exterius.

Si est gaudium in mundo, hoc utique possidet puri cordis homo.

Et

Et si est alicubi tribulatio & angustia, hoc melius novit mala conscientia.

Sicut ferrum missum in ignem amittit rubiginem, & totum candens excutitur: sic homo integre ad Deum convertens a corpore exuitur, in novum hominem transmutatur.

3. Quando homo incipit tepescere, tunc parvum metuit laborem, libenter externam accipit consolationem.

Sed quando perfecte incipit se vincere, & viriliter in via Dei ambulare: tunc minus ea reputat, quam sibi gravia esse sentiebat.

CAPUT V.

De propria consideratione.

1. **N**on possumus nobis ipsis nitere, quia sæpe gratia nobis deest, & sensus.

Modicum lumen est in nobis, hoc cito per negligentiam amittimus.

& Sæpe etiam non advertimus, quod
ala co tam cæci intus sumus.

Sæpe male agimus, & pejus excu-
m am cusamus.

ens e Passione interdum movemur, &
Deum zelum putamus.

tur, Parva in aliis reprehendimus, &
tatur, nostra majora pertransimus.

tepefo Satis cito sentimus, & pondera-
rem, mus, quid ab aliis sustinemus: sed
solati quanti alii de nobis sustinent, non
advertimus.

t se vi Qui bene & recte sua ponderaret,
i amb non esset, quod de alio graviter ju-
e, qu dicaret.

2. Internus homo sui ipsius curam
omnibus curis anteponit: & qui sibi-
e. ipsi diligenter intendit, faciliter de
aliis tacet.

s nim Nunquam eris internus, & devo-
atia n tus, nisi de alienis silueris, & ad
te ipsum specialiter respexeris.

obis, Si tibi, & Deo totaliter intendis,
amitt modicum te movebit, quod foris
percipis.

F

Ubi

Ubi es, quando tibiipſi præſentem non es? & quando omnia percurſiſti, quid (te neglecto) profeciſti?

Si debes habere pacem, & veram unionem: oportet, quod totum mundum huc poſtponas, & te ſolum præ oculis habeas.

3. Multum proinde proficies, te feriatum ab omni temporali curâ conſerves.

Valde deficies; ſi aliquid temporale reputaveris.

Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil acceptum tibi ſit, niſi præſentem Deus, aut de Deo ſit.

Totum vanum exiſtima quidquid conſolationis occurrit de aliqua creatura.

Amans Deum anima ſub Deo deſpicit univerſa.

Solus Deus æternus, & immenſus, implens omnia, ſolacium animæ & vera cordis lætitia.

CAPUT VI.

De lætitia bonæ conscientia.

I. **G**loria boni hominis, testimonium bonæ conscientia.

Habe bonam conscientiam, & habebis semper lætitiā.

Bona conscientia valde multa potest portare, & valde læta est inter adversa.

Mala conscientia semper timida est & inquieta.

Suaviter requiesces, si cor tuum te non reprehenderit.

Noli lætari nisi cum benefeceris.

Mali nunquam habent veram lætitiā, nec internam sentiunt pacem: quia *non est pax impiis, dicit Dominus.*

Et si dixerint: *In pace sumus, non venient super nos mala: & quis nobis nocere audebit?* ne credas eis; quoniam repente *exurget ira Dei, & in nihilum redigentur ædificus eorum, & cogitationes eorum peribunt.*

2. Gloriari in tribulatione non est grave amanti: sic enim gloriari, est gloriari in Cruce Domini.

Brevis gloria, quæ ab hominibus datur, & accipitur.

Mundi gloriam semper comitatur tristitia.

Bonorum gloria in conscientiis eorum, & non in ore hominum.

Iustorum lætitia de Deo, & in Deo est: & gaudium eorum de veritate.

Qui veram, & æternam gloriam desiderat, temporalem non curat.

Et qui temporalem requirit gloriam, aut non ex animo contemnit minus amare cœlestem convincitur.

Magnam habet cordis tranquillitatem, qui nec laudes curat, nec vituperia.

3. Facile erit contentus, & pacatus, cujus conscientia munda est.

Non es sanctior, si laudaris, ne vilior, si vituperaris.

Quod es, hoc es: nec major dicis vales, quam Deo teste sis.

Si attendis, quid apud te sis intus; non curabis, quid de te loquantur homines.

Homo videt in facie, Deus autem in corde. Homo considerat actus, Deus vero pensat intentiones.

Bene semper agere & modicum de se tenere, humilis animæ indicium est.

Nolle consolari ab aliqua creatura, magnæ puritatis, & internæ fiducia signum est.

Qui nullum extrinsecus pro se testimonium quærit, liquet, quod totaliter se Deo commisit.

Non enim, qui seipsum commendat, ille probatus est (ait B. Paulus) sed quem Deus commendat.

Ambulare cum Deo intus, nec aliqua affectione teneri foris, status est interni hominis.

CAPUT VII.

De amore Jesu super omnia.

I. **B**eatus, qui intelligit, quid sit amare Jesum: & contemnere seipsum propter Jesum.

Oportet dilectum pro dilecto relinquere, quia Jesus vult super omnibus amari.

Dilectio creaturæ fallax, & instabilis: dilectio Jesu fidelis, & perseverabilis.

Qui adhæret creaturæ, cadet curabili: qui amplectitur Jesum, firmabitur in ævum.

Illum dilige, & amicum tibi rebus: qui omnibus recedentibus te non relinquet, nec patietur in fine perire.

Ab omnibus oportet te aliquando separari, siue velis, siue nolis.

2. Teneas te apud Jesum, vivens ac moriens; illius fidelitati te committe, qui omnibus deficientibus solus te potest juvare.

Dilectus tuus talis est naturæ, ut alienum non velit admittere: sed solus vult cor tuum habere, & tanquam Rex in proprio throno federe.

Si scires te bene ab omni creatura evacuare, Jesus deberet libenter tecum habitare.

Paene

O
cor

& v
E

nifi
intra
licen

Q
hom
& q
infr
gell

In
spera

nimi
tia f
peti
æsta
& p

I. N
Divi

Pæne totum perditum invenies,
quidquid extra Jesum in hominibus
posueris.

Non confidas, nec innitaris super
calamum ventosum, quia *omnis caro
foenum, & omnis gloria ejus, ut flos
foeni cadet.*

3. Cito decipieris, si ad externam
hominum apparentiam tantum aspe-
xeris.

Si enim tuum in aliis quæris so-
latium, & lucrum, senties sæpius
detrimentum.

Si quæris in omnibus Jesum, in-
venies utique Jesum.

Si autem quæris teipsum, inve-
nies etiam teipsum, sed ad tuam
perniciem.

Plus enim homo nocivior sibi, si
Jesum non quærit, quam totus mun-
dus, & omnes sui adversarii.

C A P U T VIII.

De familiari amicitia Jesu.

I. **Q**uando Jesus adest, totum bo-
num est, nec quidquam dif-
ficile

ficile videtur: quando vero Jeshauru
non adest, totum durum est. omne

Quando Jesus intus non loquitur Et
consolatio vilis est: si autem Jesh multu
unum tantum verbum loquitur, ma dum.
na consolatio sentitur. Pa

Nonne Maria Magdalena statim Jesh
surrexit de loco, in quo flevit, qua Jesh.
do Martha dixit: *Magister adest, &*
vocat te? 3.

Felix hora: quando Jesus vocat conv
de lacrymis ad gaudium spiritus! mag

Quam aridus, & durus es sine Jesh tecu
su! Quam insipiens, & vanus, Si
aliquid cupis extra Jesum! tecu

Nonne hoc est majus damnum Pa
quam si totum perderes mundum? tiam

2. Quid potest tibi mundus confete terio
re sine Jesu? E

Esse sine Jesu, gravis est infer deri
nus; esse cum Jesu, dulcis est pa tun.
radisus. S

Si fuerit tecum Jesus, nullus po &
terit nocere inimicus. am

Qui invenit Jesum, invenit the latu
sau-

aurum bonum, immo bonum super
omne bonum.

Et qui perdit Jesum, perdit nimis
multum, & plus quam totum mun-
dum.

Pauperrimus est, qui vivit sine
Jesu, & ditissimus, qui bene est cum
Jesu.

3. Magna ars est, scire cum Jesu
conversari: & scire Jesum tenere,
magna prudentia.

Esto humilis, & pacificus, & erit
tecum Jesus.

Sis devotus, & quietus, & erit
tecum Jesus.

Potes cito fugare Jesum, & gra-
tiam ejus perdere, si volueris ad ex-
teriora declinare.

Et si illum effugaveris, & perdi-
deris, ad quem fugies, & quem
tunc quæres amicum?

Sine amico non potes bene vivere,
& si Jesus non fuerit præ omnibus
amicus, eris nimis tristis, & deso-
latus.

Fatue igitur agis, si in aliquo
terro confidis, aut lætaris.

Eligendum est magis, totum mun-
dum habere contrarium, quam Jesus
offensum.

Ex omnibus ergo charis sit Jesus
solus dilectus specialis.

4. Diligantur omnes propter Je-
sum, Jesus autem propter seipsum.

Solus Jesus Christus singulariter
est amandus: qui solus bonus, & fi-
delis præ omnibus invenitur amicis.

Propter ipsum & in ipso tam ami-
ci, quam inimici tibi sint chari: &
pro omnibus his exorandus est, ut
omnes ipsum cognoscant, & diligant.

Nunquam cupias singulariter lau-
dari, vel amari, quia hoc solius Dei
est, qui similem sibi non habet.

Nec velis, quod aliquis tecum in
corde suo occupetur, neque tu cum
alicujus occuperis amore, sed sit Je-
sus in te, & in omni bono homine.

5. Esto purus, & liber ab intus,
sine alicujus creaturæ implicamento.

Opor-

Oportet te esse nudum, & purum cor ad Deum gerere: si vis vacare, & videre, quam suavis fit Dominus.

Et revera ad hoc non pervenies, nisi gratia ejus fueris præventus, & intractus: ut omnibus evacuatis, & licentiatis, solus cum solo uniaris.

Quando enim gratia Dei venit ad hominem, tunc potens fit ad omnia: & quando recedit, tunc pauper, & infirmus erit, & quasi tantum ad flagella relictus.

In his non debet dejici, nec desperare, sed ad voluntatem Dei æquanimitè stare; & cuncta supervenientia sibi, ad laudem Jesu Christi competi: quia post hyemem sequitur æstas; & post noctem redit dies; & post tempestatem serenitas magna.

CAPUT IX.

De carentia omnis solatii.

I. **N**on est grave, humanum contemnere solatium, cum adest Divinum. Mag-

Magnum est, & valde magnum, tam humano, quam divino posse rere solatio; & pro honore Dei, libenter exilium cordis velle sustinere, & in nullo seipsum quærere, nec proprium meritum respicere.

Quid magni est, si hilaris sis, devotus adveniente gratia? optabilis cunctis hæc hora.

Satis suaviter equitat, quem gratia Dei portat.

Et quid mirum, si onus non sentit, qui portatur ab omnipotente, ducitur a summo ductore?

2. Libenter habemus aliquid pro solatio, & difficulter homo exiit a seipso.

Vicit Sanctus Martyr Laurentius seculum cum suo Sacerdote: quod omne, quod in mundo delectabile videbatur, despexit: & summum Dei Sacerdotem Sixtum, quem maxime diligebat, pro amore Christi etiam a se tolli clementer ferebat.

Amore igitur Creatoris amore

homi

homi
solati
elegit
Ita
dilect
sce re
Ne
co de
tet n
separa
3.
nem i
scat f
affect
Qu
facile
mana
Sec
sus se
per c
sensib
tes e
duros
4.
conso

hominis superavit: & pro humano solatio divinum beneplacitum magis elegit.

Ita & ut aliquem necessarium, & dilectum amicum pro amore Dei discere relinquere.

Nec graviter feras, cum ab amico derelictus fueris, quoniam oportet nos omnes tandem ab invicem separari.

3. Multum, & diu oportet hominem in seipso certare, antequam discat seipsum plene superare, & totum affectum suum in Deum trahere.

Quando homo stat super seipsum, facile labitur ad consolationes humanas.

Sed verus amor Christi, & studiosus sectator virtutum, nec cadit super consolationes, nec quærit tales sensibiles dulcedines: sed magis fortes exercitationes, & pro Christo duros sustinere labores.

4. Cum igitur spiritualis a Deo consolatio datur, cum gratiarum actio-

G

actione accipe eam: sed Dei munus
intellige esse, non tuum meritum.

Noli extolli, noli nimium gaudere
nec inanitur præsumere: sed esto magis
humilior ex dono, cautior quæ-
que, & timorator in cunctis afflic-
tionibus tuis, quoniam transibit hæc
illa, & sequetur tentatio.

Cum ablata fuerit consolatio, ne
statim desperes; sed cum humilitate
& patientia expecta cœlestem visita-
tionem: quoniam potens est Deus
ampliolem tibi redonare consolati-
onem.

Istud non est novum, nec alienum
viam Dei expertis, quia in magnis
Sanctis, & in antiquis Prophetis
fuit sæpe talis alternationis modus.

5. Unde quidam præsentem jam gratiam
dicebat: *Ego dixi in abundantia
gratia mea, Non movebor in æternum.*

Absente vero gratia quid in se fuerat
expertus, adjungit dicens! *Avertisti
faciem tuam a me, & factus sum
conturbatus.*

Inter

Inter hæc tamen nequaquam desperat, sed instantius Dominum rogat, & dicit: *Ad te Domine clamabo, & ad Deum meum deprecabor.*

Denique orationis suæ fructum reportat, & se exauditum testatur, dicens: *Audivit Dominus, & miseratus est mei: Dominus factus est adiutor meus.*

Sed in quo? *Convertisti, inquit, plandum meum in gaudium mihi, & circumdedisti me lætitia.*

Si sic actum est cum magnis Sanctis, non est desperandum nobis infirmis, & pauperibus, si interdum in fervore, & interdum in frigiditate sumus: quoniam spiritus venit, & recedit secundum suæ beneplacitum voluntatis. Unde Beatus Job ait: *Visitas eum diluculo, & subito probas illum.*

6. Super quid igitur sperare possum, aut in quo confidere debeo, nisi in

sola magna misericordia Dei, & in sola spe gratiæ coelestis?

Sive enim adsint homines boni, sive devoti fratres, vel amici fideles; sive libri sancti, vel tractatus pulchri; sive dulcis cantus, & hymni; omnia hæc modicum juvant, modicum sapiunt, quando desertus sum a gratia, & in propria paupertate relictus.

Tunc non est melius remedium, quam patientia, & abnegatio mei in voluntate Dei.

7. Nunquam inveni aliquem tam religiosum, & devotum, qui non habuerit interdum gratiæ subtractionem, aut non senserit fervoris diminutionem.

Nullus Sanctus fuit tam alte raptus, aut illuminatus, qui prius, vel postea non fuerit tentatus.

Non enim dignus est alta Dei contemplatione, qui pro Deo non est exercitatus aliqua tribulatione.

Solet enim sequentis consolationis tentatio præcedens esse signum.

Nam

Nam tentationibus probatis cœlestis promittitur consolatio. *Qui vicerit, inquit, dabo ei edere de ligno vitæ.*

8. Datur autem consolatio divina, ut homo fortior sit ad sustinendum adversa.

Sequitur etiam tentatio, ne se elevet de bono.

Non dormit diabolus, nec caro adhuc mortua est: ideo non cesses te præparare ad certamen: quia a dextris, & a sinistris hostes sunt, qui nunquam quiescunt.

CAPUT X.

De gratitudine pro gratia Dei.

I. **C**ur quæris quietem, cum natus sis ad laborem?

Pone te ad patientiam magis, quam ad consolationes, & ad crucem portandam magis, quam ad lætitiã.

Quis enim secularium non libenter consolationem, & lætitiã spiri-

tualem acciperet, si semper obtinere posset?

Excedunt enim spirituales consolationes omnes mundi delicias, & carnis voluptates.

Nam omnes deliciae mundanae aut vanae sunt, aut turpes. Spirituales vero deliciae, solae iucundae, & honestae, ex virtutibus progeneratae, & a Deo puris mentibus infusae.

Sed istis consolationibus nemo semper pro suo affectu frui valet, quia tempus tentationis non desinit.

2. Multum autem contrariatur superbiae visitationi libertas animi, & magna confidentia sui.

Deus bene facit, consolationis gratiam dando: sed homo male agit, non totum Deo cum gratiarum actione retribuendo.

Et ideo non possunt in nobis dona gratiae fluere, qui ingrati sumus auctori: nec totum refundimus fontali origini.

Sem.

Semper enim debetur gratia digne gratias referenti: & auferetur ab elato, quod dari solet humili.

3. Nolo consolationem, quæ mihi aufert compunctionem: nec affecto contemplationem, quæ ducit in elationem.

Non enim omne altum sanctum: nec omne dulce bonum: nec omne desiderium purum: nec omne charum Deo gratum.

Libenter accepto gratiam, unde semper humilior, & timoratio inveniatur, atque ad relinquendum me paratio fiam.

Doctus dono gratiæ, & eruditus subtractionis verbere, non sibi audebit quidquam boni attribuere: sed potius se pauperem, & nudum confitebitur.

Da Deo, quod Dei est: & tibi adscribe, quod tuum est, hoc est, Deo gratias pro gratia tribue; tibi autem soli culpam: & dignam poenam pro culpa deberi sentias.

G 4

4. Pone

4. Pone te semper ad infimum, & dabitur tibi summum: nam summum non stat sine infimo.

Summi Sancti apud Deum, minimi sunt apud se: & quanto gloriores, tanto in se humiliores.

Pleni veritate, & gloria cœlesti non sunt vanæ gloriæ cupidi.

In Deo fundati, & confirmati nullo modo possunt esse elati.

Et qui totum Deo adscribunt, quidquid boni acceperunt, gloriam ab invicem non quærunt: sed gloriam, quæ a solo Deo est, volunt & Deum in se, & in omnibus Sanctis laudari super omnia cupiunt, & semper in idipsum tendunt.

5. Esto igitur gratus pro minimo & eris dignus majora recipere.

Sit tibi minimum, etiam pro maximo: & magis contemptibile pro speciali dono.

Si dignitas datoris inspicitur, nullum datum parvum, aut nimis vile
vide

videbitur. Non enim parvum est,
quod a summo Deo donatur.

Etiam si pœnas, & verbera de-
derit, gratum esse debet; quia sem-
per pro salute nostra facit, quidquid
nobis advenire permittit.

Qui gratiam Dei retinere deside-
rat, sit gratus pro gratia data, pa-
tiens pro ablata. Oret, ut redeat:
cautus sit, & humilis, ne amittat.

C A P U T X I.

De paucitate amatorum crucis Jesu.

I. Habet Jesus nunc multos amato-
res regni cœlestis, sed pau-
cos bajulatores suæ Crucis.

Multos habet desideratores con-
solationis, sed paucos tribulationis.

Plures invenit socios mensæ, sed
paucos abstinentiæ.

Omnes cupiunt cum eo gaudere,
sed pauci volunt pro eo aliquid su-
stinere.

Multi Jesum sequuntur usque ad

fractionem panis, sed pauci usque ad bibendum Calicem Passionis.

Multi miracula ejus venerantur, pauci ignominiam Crucis sequuntur.

Multi Jesum diligunt, quamdiu adversa non contingunt.

Multi illum laudant, & benedicunt, quamdiu consolationes aliquas ab ipso percipiunt.

Si autem Jesus se absconderit, & modicum eos reliquerit; aut in querimoniam, vel in dejectionem nimiam cadunt.

2. Qui autem Jesum, propter Jesum, et non propter suam propriam aliquam consolationem diligunt, ipsum in omni tribulatione, & angustia cordis, sicut in summa consolatione, benedicunt.

Et si nunquam eis consolationem dare vellet, ipsum tamen semper laudarent, & semper gratias agere velent.

3. O quantum potest amor Jesu
pu

purus nullo proprio commodo, vel amore permixtus!

Nonne omnes mercenarii sunt dicendi, qui consolationem semper quærunt?

Nonne amatores sui magis, quam Christi probantur, qui sua commoda, & lucra semper meditantur?

Ubi invenitur talis, qui velit Deo servire gratis?

4. Raro invenitur tam spiritualis aliquis, qui omnibus sit nudatus.

Nam verum pauperem spiritu, & ab omni creatura nudum quis inveniet? Procul, & de ultimis finibus pretium ejus.

Si dederit homo omnem substantiam suam, adhuc nihil est.

Et si fecerit poenitentiam magnam, adhuc exiguum est.

Et si apprehenderit omnem scientiam, adhuc longe est.

Et si habuerit virtutem magnam, & devotionem nimis ardentem, ad-

hac multum sibi deest: scilicet unum, quod summe sibi necessarium est.

Quid illud? *Ut omnibus relictis se relinquat, & a se totaliter exeat, nihilque de proprio amore retineat.*

Cumque omnia fecerit, quæ faciendæ noverit, nihil se fecisse sentiat.

5. Non grande ponderet, quod grande æstimari possit: sed in veritate servum inutilem se pronuntiet, sicut Veritas ait: *Cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite, Servi inutiles sumus.*

Tunc vere pauper & nudus spiritu esse poterit, & cum Propheta dicere: *Quia unicus, & pauper sum ego.*

Nemo tamen isto ditior, nemo liberior: qui se, & omnia relinquere scit, & ad intimum se ponere.

CAPUT XII.

De regia via Sanctæ Crucis.

1. **D**urus multis videtur hic sermo: *Abnega te metipsum, tolle Crucem tuam, & sequere Jesum.*

Sed multo durius erit audire illud extremum verbum: *discedite a me maledicti in ignem æternum.*

Qui enim modo libenter audiunt, & sequuntur verbum Crucis, tunc non timebunt ab auditione æternæ damnationis.

Hoc signum Crucis erit in cælo, cum Dominus ad iudicandum venerit.

Tunc omnes servi Crucis, qui se Crucifixo conformaverunt in vita, accedent ad Christum iudicem cum magna fiducia.

2. Quid igitur times tollere Crucem, per quam itur ad regnum?

In Cruce salus, in Cruce vita, in Cruce protectio ab hostibus: in Cruce infusio supernæ suavitatis, in Cruce robur mentis, in Cruce gaudium

Spiritus : in Cruce summa virtutis,
in Cruce perfectio sanctitatis.

Non est salus animæ, nec spes
æternæ vitæ, nisi in Cruce.

Tolle ergo Crucem tuam, & seque-
re Jesum, & ibis in vitam æternam.

Præcessit ille bajulans sibi Crucem,
& mortuus est pro te in Cruce; ut
tu & tuam portes Crucem, & mori
affectes in Cruce.

Quia si commortuus fueris, etiam
cum illo pariter vives. Et si socius
fueris pœnæ, eris & gloriæ.

3. Ecce in Cruce totum constat,
& in moriendo totum jacet: & non
est alia via ad vitam, & ad veram
internam pacem, nisi via sanctæ
Crucis, & quotidianæ mortificatio-
nis.

Ambula ubi vis, quære quodcum-
que volueris: & non inuenies altio-
rem viam supra, nec securiorem viam
infra, nisi viam Sanctæ Crucis.

Dispone, & ordina omnia secun-
dum tuum velle, & videre: & non
in

invenies, nisi semper aliquid pati debere, aut sponte, aut invite; & ita crucem semper invenies.

Aut enim in corpore dolorem senties, aut in anima spiritus tribulationem sustinebis.

4. Interdum a Deo relinqueris, interdum a proximo exercitaberis: & quod amplius est, sæpe tibi metipsum gravis eris.

Nec tamen aliquo remedio, vel solatio liberari, seu alleviari poteris, sed donec Deus voluerit, oportet, ut sustineas.

Vult enim Deus, ut tribulationem sine consolatione pati discas, & ut illi totaliter te subiicias, & humilior ex tribulatione fias.

Nemo ita cordialiter sentit Passionem Christi, sicut is, cui contigerit similia pati.

Crux ergo semper parata est, & ubique te expectat.

Non potes effugere, ubicunque cucurreris: quia ubicunque veneris, te-

teipsum tecum portas, & semper te
ipsum invenies.

Converte te supra, converte te
infra, converte te infra, converte
intra: & in his omnibus invenies
crucem, & necesse est, te ubicunque
tenere patientiam, si internam vult
habere pacem, & perpetuam prome-
reri coronam.

5. Si libenter crucem portas, por-
tabit te, & ducet ad desideratum
finem, ubi scilicet finis patiendi erit,
quamvis hic non erit.

Si invite portas, onus tibi facies
& teipsum magis gravas, & tamen
oportet, ut sustineas.

Si abjicis unam crucem, aliam
procul dubio invenies, & forsitan
graviores.

6. Credis tu evadere, quod nul-
lus hominum potuit præterire?

Quis Sanctorum in mundo sine
cruce & tribulatione fuit?

Nec enim Jesus Christus Dominus
noster una hora sine dolore Passioni-
nis

nis f
(ait

mort
suam

Et
ris,

est v

7.
mart

& ga
Er

quan
ista v

riis,
Et

fecer
inven

ex a

8.
afflic

folati
sibi f

suæ
Na

nis fuit, quoad vixit, Oportebat
(ait) Christum pati, & resurgere a
mortuis, & ita intrare in gloriam
suam.

Et quomodo tu aliam viam quæ-
ris, quam hanc regiam viam, quæ
est via sanctæ Crucis?

7. Tota vita Christi crux fuit, &
martyrium; & tu tibi quæris requiem,
& gaudium?

Erras, erras, si aliud quæris,
quam pati tribulationes: quia tota
ista vita mortalis, plena est mise-
riis, & circumsignata crucibus.

Et quanto alius quis in spiritu pro-
fecerit, tanto graviores sæpe crucès
invenit: quia exilii sui pœna magis
ex amore crescit.

8. Sed tamen iste sic multipliciter
afflictus non est sine levamine con-
solationis: quia fructum maximum
sibi sentit accrescere ex sufferentia
suæ crucis.

Nam dum se illi subjicit, omne
onus

onus tribulationis in fiduciam divinæ consolationis convertitur.

Et quanto caro magis per afflictionem atteritur, tanto spiritus amplius per internam gratiam roboratur.

Et nonnunquam in tantum confortatur ex affectu tribulationis, & adversitatis ob amorem conformitatis Crucis Christi, ut sine dolore, & tribulatione se esse non vellet: quoniam quanto se acceptiorem Deo credit, quanto plura, & graviora pro eo perferre potuerit.

Non est istud hominis virtus, sed gratia Christi, quæ tanta potest, ut agit in carne fragili; ut, quod naturaliter semper abhortet, & fugiat, hoc fervore spiritus aggrediatur, & diligat.

9. Non est secundum hominem crucem portare, crucem amare, corpus castigare, & servituti subicere honores fugere, contumelias liberenter sustinere, seipsum despiceret,

despicere
cum
sperit
rare.

Si
jusmo

Sec
tur ti
cient
caro.

Se
bis,
Christ

IO
fidel
virili
ex ar

Pr
versa
miser
cum
nies.

O

despici optare: adversa quæcunque cum damnis perpeti, & nihil prosperitatis in hoc mundo desiderare.

Si ad te ipsum respicis, nihil huiusmodi ex te poteris.

Sed si in Domino confidis, dabitur tibi fortitudo de cælo, & subicientur ditioni tuæ mundus & caro.

Sed nec inimicum diabolum timebis, si fueris fide armatus, & Cruce Christi signatus.

10. Pone te ergo, sicut bonus, & fidelis servus Christi, ad portandum viriliter Crucem Domini tui, pro te ex amore Crucifixi.

Præpara te ad toleranda multa adversa, & varia incommoda in hac misera vita: quia sic tecum erit ubicunque fueris: & sic revera invenies, ubicunque latueris.

Oportet ita esse, & non est remedium

dium evadendi à tribulatione ma-
lorum, & dolore, quam ut te pe-
tiaris.

Calicem Domini affectanter bibe
si amicus ejus esse, & partem cum eo
desideras habere.

Consolationes Deo committe: fa-
ciet ipse cum talibus sicut sibi magis
placuerit.

Tu vero pone te ad sustinendum
tribulationes, & reputa eas maximas
consolationes: quia non sunt condigni-
gnæ passionis hujus temporis ad fru-
turam gloriam promerendam, etiam
si solus omnes posses sustinere.

II. Quando ad hoc veneris, quod
tribulatio tibi dulcis est, & sapit pro
Christo: tunc bene tecum esse æstima-
ma: quia invenisti paradysum in ter-
ra.

Quamdiu pati grave tibi est, &
fugere quæris; tamdiu male habe-
bis, & sequetur te ubique fuga tri-
bulationis.

12. Si ponis te, ad quod esse debes, videlicet ad patiendum, & moriendum: fiet cito melius, & pacem invenies.

Etiamsi raptus fueris usque ad tertium coelum cum Paulo, non es propterea securatus de nullo contrario patiendo. *Ego (inquit Jesus) ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.*

Pati ergo tibi remanet, si Jesum diligere, & perpetuo illi fervire placet.

13. Utinam dignus esses aliquid pro nomine Jesu pati: quam magna gloria remaneret tibi, quanta exultatio omnibus Sanctis Dei, quanta quoque ædificatio esset proximi!

Nam patientiam omnes commendant, quamvis pauci tamen pati velint.

Merito deberes modicum libenter pati pro Christo, cum multi graviora patiuntur pro mundo.

14. Scias

14. Scias pro certo quia morientem te oportet ducere vitam. Et quando quisque plus sibi moritur tanto magis Deo vivere incipit.

Nemo aptus est ad comprehendendum cœlestia, nisi se submisit ad portandum pro Christo adversa.

Nihil Deo acceptius, nihil tibi librius in mundo isto, quam libenter pati pro Christo.

Et si eligendum tibi esset, magis optare deberes, pro Christo adversa pati, quam multis consolationibus recreari: quia Christo similior esses, & omnibus Sanctis magis conformior.

Non enim stat meritum nostrum & profectus status nostri in multis suavitatibus, & consolationibus: sed potius in magnis gravitatibus, & tribulationibus perferendis.

15. Si quidem aliquid melius, & utilius saluti hominum quam passus fuisset: Christus utique verbo, & exemplo ostendisset.

Nam

Nam & sequentes se discipulos, omnesque eum sequi cupientes manifeste ad crucem portandam hortatur, & dicit: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.*

Omnibus ergo perlectis, & scrutatis, sit hæc conclusio finalis: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.*

Finis Libri secundi.

